

| | | |
|--|--|---|
| Pastisseria RAGA Major, 105 - Tel. 72 03 53 ULLDECONA | BAR EL REBOST VICENT FERNANDEZ Carrer Calvari. 57 · ULLDECONA | Video - Foto MILLAN EUROCRHOM · Laboratorio Fotográfico Distribuidor Videos JVC Avda. Ramón Salomón, 19 - Tel. 72 03 63 |
| Mútua General de Seguros AGENCIA LABERNIA Assessorament - Tramitacions - Assegurances - Viatges Major, 108 - Tel. 72 00 81 · ULLDECONA | Auto - Escola PITARCH Plaça Sales i Ferré, 15 - Telèfon 720717 ULLDECONA (Tarragona) | <i>Raferré</i> Radio C/. Sant Antoni, 38 - Tel. 72 01 08 ULLDECONA |
| FUSTERIA Fco. LAVEGA Carrer Sant Lluc, 29 - Tel. 720223 ULLDECONA | <i>Can Fetitx</i> MARQUINA - IL GIARDINO - PIEROTTO - NINIS C/. Major, 60 - Tel. 72 08 38 ULLDECONA | SETTA LLIBRERIA - PAPERERIA ULLDECONA |
| MENSI - BAR Servicio de Bocadillos Hamburguesas, Tapas Variadas Wifredo, 6 - ULLDECONA | JMS ELECTRONICA joan miquel subirats castell c/. major, 153 tel. 72 06 38 - ulldecona | Espumosos SANS BEBIDAS Y REFRESCOS Entenza, 30 - Tel. 72 03 40 - ULLDECONA |
| LLIBRERIA PASALAMAR Sant Antoni, 13 - ULLDECONA | Rellotgeria ITARTE ULLDECONA | Carnisseria BEL - QUEROL C/. Major, 160 - Tel. 72 04 64 ULLDECONA |
| Construcciones TOSTAO ULLDECONA | Motos - Ciclos VIDAL Motos - Bicicletas · Motocultores MOVICAM y Motosierras TRONK Clavé, 37 - Tel. 72 05 23 - ULLDECONA | Ferreteria GRAU Llistes de Noces · Electrodomèstics SUPER · SER Pintures TITAN-LUX. Distribuidor Oficial BOSCH Major, 104 - Tel. 72 01 89 - ULLDECONA |



¡HEM FET EL CIM!

C.C.R.

CARRER MAJOR, 147, 1er. TELÉFON 72 03 37

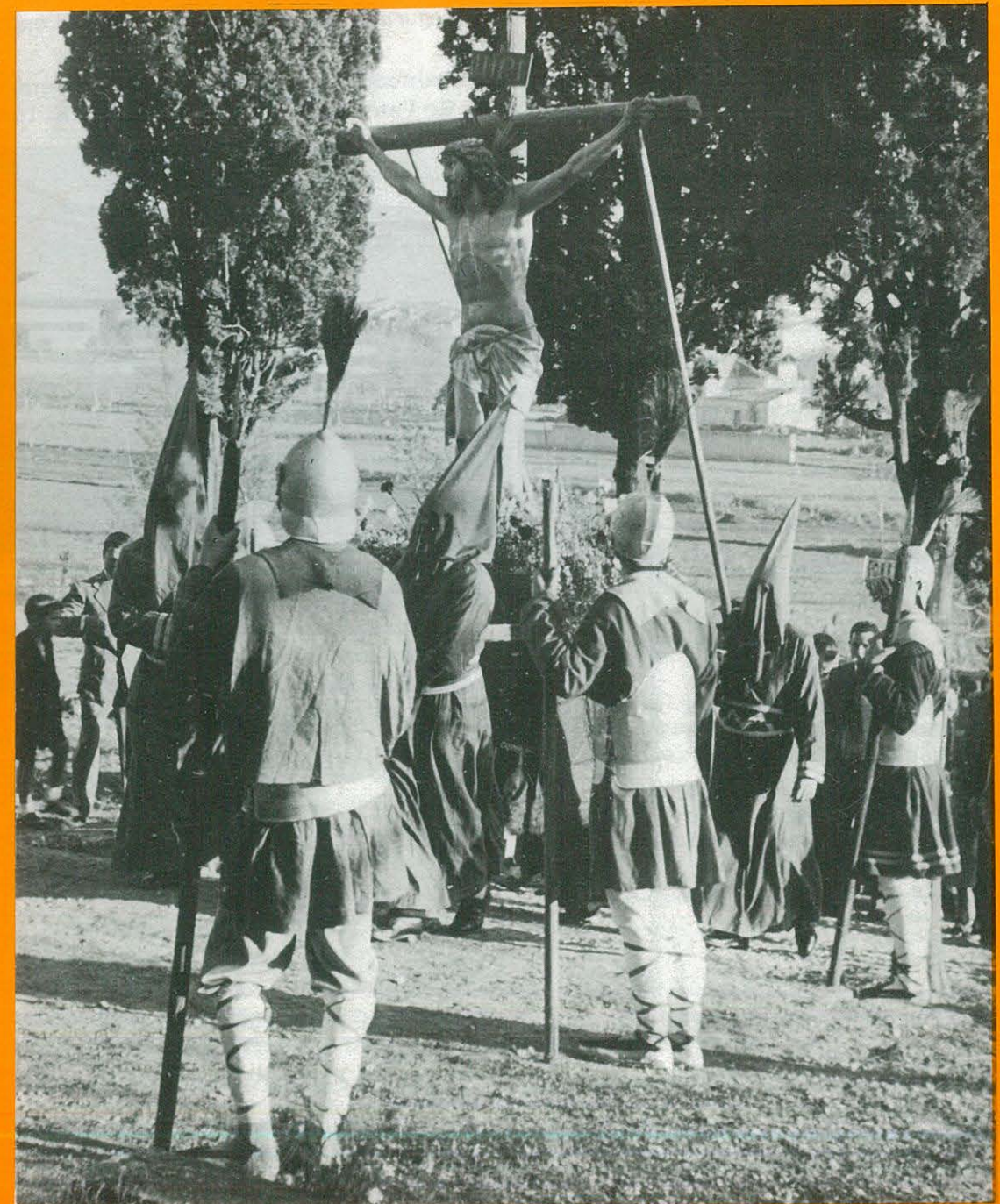
ULLDECONA, MARÇ/ABRIL 1986 NÚM. 23

BUTLLETÍ D'US INTERN

Editat amb la col.laboració de la Diputació de Tarragona



Fundat l'Any 1.947



Una altra Setmana Santa

Butlletí d'ús intern

C. C. R.

DIRECTOR:

Gabriel Roig i Querol

CONSELL DE REDACCIÓ:

M^a Carme Estellé i Ortí
Pietat Guarch i Roig
Càndida M^a Minguet i Itarte
Pilar Miralles i Raga
Joan J. Roca i Labernia
Isabel Sorlí i Torres
Pedro Vidal i Tabueña

ERRATA:

Al Butlletí passat en l'apartat "La Junta Directiva Informa" es produí una errata d'expressió. No es volia dir que s'han rebut les 50.000 ptes. de la Generalitat, sinó que s'havia rebut una carta de confirmació de la dita subvenció.

NOTA:

El Consell de Redacció agraeix totes les col·laboracions però es reserva el dret de la seva publicació.

El Butlletí d'ús intern C.C.R., no es fa responsable de les publicacions que no vagin signades pel Consell de Redacció. L'exclusiva responsabilitat del text publicat ve identificat per la seva firma.



PIENSOS Y GRANJAS

Murada de Baix, 105 - Teléfono 72 02 51

ULLDECONA
(Tarragona)

COSTUMS I TRADICIONS

DIADA DE SANT JORDI XV CONCURS LITERARI

Un cop més ja és aquí la primavera, i amb ella aquest mes d'abril la Diada de Sant Jordi.

El C.C.R. celebrarà la diada a la Plaça de l'Església amb la tradicional venda de roses i llibres. **US ESPEREM!**

També amb motiu de la Festa de Sant Jordi hem organitzat el XV Concurs Literari, que ha tingut lloc al Col·legi Públic d'E.G.B. el dia 4 d'abril. L'entrega de premis tindrà lloc el proper diumenge 27 d'abril, a les 12 del migdia a la Sala d'Actes de l'Ajuntament.

Aquest any s'ha recuperat la categoria D/, que és per a majors de 14 anys i amb un premi en metàl·lic de 10.000 ptes.

A continuació publiquem el primer premi d'aquesta categoria, de l'any 1971, amb el tema de "El fuego".



DIADA DE SANT JORDI

EL FUEGO Y EL HOMBRE

FUEGO Y HOMBRE

LUMBRE: ALMA (luz, esplendor, claridad).

LEÑA: CUERPO

LLAMA: VIDA (oscilaciones de la llama, en alteraciones psicológicas).

CENIZA: MUERTE

BRASAS: SENECTUD

ASCUAS: IDEAS

HUMO: PRETENSIONES HUMANAS

Anochece.... Las primeras oscuridades de una noche que empieza a nacer, son como mortal puñal que va matando al viejo día. Es como paso entre la vigilia y el sueño...

Me encuentro en una de las habitaciones de la antigua casa, sentado a poca distancia del suelo y sosteniendo en mis manos un libro. El hogar que hay frente a mi, va calentando la mansión envuelta en este tiempo por el espeso y blanco velo invernal.

No sé si en estos momentos estoy pensando algo o realmente me encuentro falto de algún pensamiento. Noto a mi alma inquieta como si se tratase de huir por

uno de los balcones que se hallan a mi derecha, tal vez, para hermanarse con algún desconocido elemento que vibra en la inmensidad del espacio.

Hay fracciones de tiempo, en que este algo espiritual que hay en nosotros, tiene la propiedad de abstraer todo lo que a nuestro alrededor encuentra, ensimismándonos con cualquier cosa existente y nos hace comprender los misteriosos fenómenos que acontecen a la persona humana, comparando éstos, con el objeto que estamos mirando.

Estas dos ventanas del alma, que se comunican con el exterior a través de la pupila, están contemplando uno de los cuatro principios que los antiguos consideraban como constitutivo de los cuerpos: ¡EL FUEGO!

Los troncos que hay amontonados en forma de pirámide en el centro de la chimenea, siendo sustento de la ardiente combustión, a mi mente abstraída, le recuerdan el cuerpo humano. Materia que espera ser quemada para dejar escapar su esencia: El alma. Ya que no puede librarse de este armazón hasta que no se destruya el cuerpo; al igual que la luz, el esplendor, la claridad de la lumbre, no puede brillar y dar calor, hasta que los troncos y las ramas no se vayan quemando, destruyendo... En este momento, este espíritu que hay en nosotros, correrá por el infinito, alcanzará costas y mares, arena y estrellas; se unirá con las gotas de lluvia o se fundirá con el rocío... La materia se habrá convertido en ceniza y el espíritu brillará con todo su esplendor.

Viendo la amarillenta y rojiza llama como juguetera danza al compás de alguna música misteriosa, sin repetir nunca ninguno de los múltiples pasos de baile, ora acercándose a mí, ora alejándose asustada... me recuerda la vida del hombre.

Estas llamaradas son como alteraciones psicológicas en el camino humano: enfermedades, éxito, decepciones, fracasos, alegrías, etc. Y sin embargo, a pesar de estos vaivenes y estas continuas oscilaciones, la llama tiende hacia el cielo, al igual que el hombre tiende hacia Dios.

LES MONES DE PASQUA

PASTA DE SALIANDRA

1 lliura d'oli. 1 lliura d'aigua.
1 lliura de sucre. 1 lliura de llevat.

"Llevadura", matafaluga, la pell ratllada d'una llimona i la farina necessària perquè la pasta tingui consistència.

Amb aquesta pasta es feien només reganyats i primets.

La leña o carbón encendido, sin casi llama, se compara a la senectud. La madera a causa del tiempo se ha convertido en una candente brasa que poco a poco, irá desapareciendo cambiando de color, quedando solamente en mí, el calor que ella ha producido a través del tiempo que ha permanecido en el lar. Sin embargo no pasará olvidada. Mi cuerpo conservará el calor que ha producido su combustión, como el recuerdo evocará el candor o pureza de ánimo del anciano, que se ha ausentado de nuestro lado dejándonos caminar el sendero por él recorrido.

Sin darme cuenta y tal vez acercándome demasiado a la fogata, estas cosas que brillan y resplandecen mucho, llamadas ascuas, han salpicado mi piel sobresaltándola y dejándole un pequeño escozor. Son como lanzas inesperadas que llegan hasta nosotros sin llamarlas. Ideas que fluyen en nuestra mente sin haber golpeado su puerta, sin saber el porqué acuden a ella; pero que despiertan a todo nuestro ser, quitándole el obstáculo que tenía en los ojos de la inteligencia y la capacitan para desarrollar cualquier empresa.

Mientras sigo con la mirada los caprichos de la llama, me doy cuenta que el humo trata de acariciarla con sus ráfagas. Densos penachos de color plumizo, escapan de los troncos que están ardiendo, tratando de llenar y saturar con su volátil gas, el recinto donde nace, intentando apagarla. Al igual ocurre con algunas personas. La vanidad, el orgullo, la soberbia, logran encarcelar su vida atrapándola y sofocándola en la fatuidad.

A medida que iba pensando todo esto, las llamas rojas y azules, se enroscan con dificultad, chisporroteando a lo largo de los desnutridos troncos, que se esfuerzan en arder en el ancho hogar; mi sombra, que se reflejaba temblorosa en la vieja pared, se empequeñece, y todo va tomando un tono de realidad al quedar la habitación completamente oscura y tener la necesidad de encender la luz eléctrica para continuar leyendo.

Ulldecona, 20 de Abril de 1971.

M^a DEL PILAR MIRALLES

PASTA DE 24 HORES

1 lliura de llevat. 1 lliura d'oli.
1 lliura d'aigua o llet. 1 lliura de sucre.
1 dotzena d'ous. 2,5 quilos de farina, aprox.
La pell ratllada d'una llimona.

Amb aquesta pasta es feien abans les mones, els reganyats i les farinoses. S'anomena de 24 hores perquè era el temps que costava estovar-se al no haver la "llevadura" que ara tenim.

SECCIÓ DE MUNTANYA

LA GESTA DE L'EVEREST ARRIBA A ULLDECONA

El proppassat dia 17 de març, va tenir lloc al Cinema Savoy de la nostra vila, la projecció de la pel·lícula "Hem fet el cim" i posterior col·loqui amb Jordi Magrinyà, natural de Valls, un dels alpinistes catalans que van lograr el cim de l'Everest.

L'acte va estar organitzat pel Centre Cultural i Recreatiu i va comptar amb l'assistència de dues-centes persones d'Ulldecona i fora vila per l'interès que havia per veure aquest film, ja que es tractava de la primera projecció que es realitzava a la zona de l'Ebre.

La pel·lícula va tenir una durada de 55 minuts, rodada en 16 mil·límetres, amb les imatges més significatives dels alpinistes catalans fins l'arribada a l'Everest. Cal recordar que Oscar Cadiach, Antoni Sors, Carles Vallés i els sherpes Shambú, Ang Carma i Narayam van conquerir el dia 28 d'agost de l'any passat, a les 18,30 hores de Pekín, el cim més alt del planeta. L'equip que varen lograr guanyar l'Everest estava format per: Conrad Blanch, Jordi Magrinyà, Nil Boigas, Oscar Cadiach, Jordi Camprudí, Jordi Canals, Lluís Gómes, Enric Lucas, Joan Massons, Xavier Pérez, Antoni Ricard, Miguel Sánchez, Antoni Sors i Carles Vallés.

El C.C.R. seguint la tasca cultural de donar a conèixer les nostres coses va tenir molt d'interès en que aquesta pel·lícula arribés en primícia al nostre poble i tenir per unes hores a un dels directes protagonistes. Després de la projecció, el públic assistent va participar a un col·loqui amb Jordi Magrinyà, explicant els moments més emocionats d'aquesta fita. Com un testimoni en viu, Magrinyà va anant relatant, a preguntes dels presents, els moments més emocionants de la conquesta de l'Everest. Res millor que les seves paraules per a sintetitzar aquesta tercera expedició al cim més alt del món.

TESTIMONIS EN VIU

(per Jordi Magrinyà)

"Vam estar un any i mig treballant en l'alimentació, equip i transport per anar d'expedició, cap al Tíbet!"...

"A més a més de la preparació física, cal tenir una preparació psíquica... sobre tot quan et trobes damunt dels 8.000 metres sense oxigen artificial... és molt difícil respirar, avançar. Per això és molt important una mentalització. Teníem ganes de fer el cim, estàvem disposats a quedar-nos una mica més enllà..."



Jordi Magrinyà i Güell

"L'expedició va durar tres messos. Apart del viatge, tens sis setmanes per fer la climatització del cos a l'alçada, vivint entre cinc i set mil cinc-cents metres, pujant i baixant perquè el cos es vagi aclimatant davant la manca d'oxigen i es vagin creant més glòbuls rojos..."

"Si no pensessis en arribar allí dalt, val més que no vagis, no penses ni en Catalunya, ni en la dona, ni amb els fills... penses arribar allí dalt..."

"Per arribar als 8.000 metres s'ha de tenir sort. El temps i les circumstàncies t'han d'ajudar. Cas contrari és impossible fer el cim..."

"A partir dels set mil cinc-cents metres no tens ganes d'ingerir res. L'únic que fas es prendre molt de líquid. És l'únic que et ve de gust. Per l'aire que hi fa dalt, sempre tens la gola oberta, ferida, escupint sang tot el dia. Beus un set, vuit o deu litres de líquid diari, o qualsevol cosa que porti minerals. Els darrers dies no menges res..."

"No estava previst reservar tres o quatre persones per fer el cim. Teníem uns equips formats entre tota l'expedició, per això, igual que els hi va tocar arribar als primers tres companys, els hagués pogut tocar a un altre equip, per fer un altre atac. Ens sentim igual ara els que van arribar primer que els altres... encara que hi ha moments que haguessis tingut ganes d'arribar allí..."

"Jo no fumo, però a cada expedició arribo a fumar dos paquets de tabac diaris. El meu company Toni Sors va encendre un cigarret dalt al cim..."

"Els sherpes per sí sols farien cim, encara que els faltaria quelcom que els guies

i ensenyés la part tècnica. Aquesta gent conèixen la muntanya molt millor que nosaltres, són més forts que nosaltres, però sel's ha de preparar el terreny. Si algú els planifiqués l'expedició farien cim. Són gent jove que ningú els ha ensenyat a escalar, ho han après ells sols..."

"L'única solució que tens quan et trobes allí dalt davant una congelació és perdre alçada molt ràpid..."

"Quan tornes a casa vas un parell de messos que et trobes atontat. No vas al ritme d'aquí, però de mica en mica et vas tornant a adaptar..."

"A trenta graus sota zero, un instant i si tens cura de no tocar res et pots treure els guants. Si toques quelcom metàl·lic ja et trobes enganxat en congelacions greus..."

"Els cims es fan amb un cinquanta per cent de sort..."

"El problema nostre d'anar gran quantitat de gent és perquè havia molta neu i calia treballar deu i dotze hores diàries sense parar i fer unes rodes molt llargues. Si no haguéssim tingut sherpes no s'hagués fet el cim. A no ser que hagués anat molta més gent..."

"Una expedició com aquesta que ha costat tant de preparar, et trobes molt nerviós i l'únic que tens es ganes de que arribi l'hora de marxar. En canvi quan fa un mes i mig que et trobes allà dalt tens ganes de tornar a casa..."

"Oscar va estar dalt al cim una hora i quart aproximadament..."

"Dels dos sistemes de plantejar l'expedició a l'Everest sóc partidari d'anar sense oxigen, perquè malgrat anar més lent vas més descarregat. Per fer l'últim camp i fer l'Everest has de portar disset quilos de pes, per molt oxigen que gastes això pesa a l'esquena i a la neu t'ensorres..."

"En canvi l'oxigen és necessari en cas d'emergència, com va salvar la vida d'un parell..."

"A l'hora de plantejar l'expedició s'ha de plantejar el fet d'anar o no amb sherpes. Nosaltres ho vam plantejar així perquè l'època que anàvem era molt dura..."



Després del col·loqui

"Aquests sherpes no eren normals, sinó que eren cinc persones que també estaven motivades per fer el cim, no sel's va agafar com a treballadors, sinó es van buscar tres sirdas, és a dir, jefes de sherpes, que els interessés professionalment fer el cim per la vessant xinesa, aquesta va ser la clau de l'èxit. Serien els primers nepalesos que farien l'Everest per la banda xinesa..."

"El fet de l'idioma era prou curiós pels malentesos que es produïen. Del castellà s'havia de traduir amb xinès, una tercera persona traduïa de xinès a tibetà. Per això molts de cops no ens enteníem bé..."

"Les nostres famílies formen també part de l'èxit, malgrat que ni la premsa, ràdio i televisió quasi no en van parlar. És molt important que t'ajudi la companya o la dona, ja que si ella no hi creu et pot arribar a afectar, per això t'agafa de tot, enyoraments, històries rares que de vegades no tires amunt perquè et falta un telegrama o una carta... A vegades una notícia arribada a hora, al moment just, és la clau..."



MAPFRE

Grup Assegurador

MAPFRE MUTUALITAT ASSEGURANÇA
MAPFRE VIDA, S.A.
MAPFRE INDUSTRIAL
MAPFRE ACCIDENTS TREBALL

Delegat a Ulldecona: PERE SANS i ARASA
Sant Antoni, 28 - Telèfon 72 03 37

SANTA
INDUSTRIA GRAFICA.



PAPELERIA
Mayor, 91
Teléfono 72 00 24
TALLER
Montemolin, 15
Teléfono 72 03 11
ULLDECONA (Tarragona)

SECCIÓ DE MUNTANYA

CHARLA SOBRE SUPERVIVENCIA A LA MONTAÑA A CARGO DEL DOCTOR JAVIER BLASCO

Durante los pasados días en la "Secció de Muntanya" se han realizado dos sesiones muy interesantes a cargo del Doctor Javier Blasco, durante las cuales nos planteó de una forma lógica la supervivencia en la montaña.

Los puntos tratados fueron varios, así como las propuestas numerosas, pero una cosa es cierta, todos los consejos fueron de mucha utilidad y eminentemente prácticos.

Estas charlas gravitaron como ya he comentado, en torno a la supervivencia, en su parte teórica, es decir todo lo que se puede aprender en casa, el próximo mes de mayo concretamente el 18, se va a realizar una salida durante la cual, sábado y domingo, se van a poner a la práctica todas las experiencias tratadas anteriormente de forma teórica. Además de otras nuevas que por su complejidad hacíase un poco engorroso explicarlas encima de una mesa, como pueden ser el montaje de un vivac, la destilación de agua o la orientación sin mapa ni brújula.

El por qué de esta salida se basa en la práctica puesto que una cosa es saber hacer o entender como se hace una o tal cosa y otra hacerla realmente y que tenga éxito, un éxito deseado.

La parte teórica la basó el Doctor Blasco en una serie de conocimientos de base, entre los cuales se destacó la forma de realizar un buen botiquín sin demasiados elementos pero que a la hora de la verdad sea eminentemente práctico. Y lo cierto es que nos sorprendió a todos la composición de este botiquín, muy reducido por otra parte.

Para nuestra mejor asimilación y convicción nos fue explicado poco a poco la forma de tratar la mayoría de los accidentes en montaña y la forma de tratarlos, así como emplear los elementos de dicho botiquín dándonos perfecta cuenta que era útil en un cien por cien puesto que las ocasiones en que no podía ser útil se cernían exclusivamente a casos de una considerable importancia.

Formas de tratar picaduras, desde los simples insectos a animales que encierran cierta peligrosidad, como el escorpión o la víbora, quemaduras, roturas y un sinfín de otras materias y trucos entre los que podemos encontrar, el destilador y el purificador de agua o bien el antibiótico contenido en ciertas partes de la cebolla. Todos ellos serán tratados poco a poco en esta publicación.



Xerrades de supervivència a la muntanya

Para finalizar, hacer incapié en un aspecto, se habrán fijado que he insistido a lo largo de este artículo, en la palabra "práctico", ha sido fruto del enorme incapié que puso el Doctor Blasco en que todo se pudiera resolver y solucionar con los escasos medios que se llevan encima en un momento de apuro. Puesto, y sigo con las palabras del Dr. Blasco, la mayoría de manuales y artículos resuelven situaciones, pero a costa de llevar una serie de medicamentos y elementos que en realidad supone llevar una auténtica farmacia o un verdadero almacén, que en realidad no se lleva, y que en el momento que nos falle un artilugio nos quedamos "colgados" sin saber que hacer.

FERNANDO JOSE GUARCH



**PRODUCTES
QUÍMICS**

PERE VIDAL i TABUEÑA

Distribuidor de



Shell Agricultura



Abonaments químics

Matèries primes: Acetats, àcids, alcohols, cloruros, bicarbonats, aigua destil·lada, nitrats, sulfats, etc.

Tractaments d'aigües potables

Piscines: Hipocloridrs, clorhídrics, sulfat d'alúmina, desinfectants.

Desinfectants per granges

Piça Bàscula, 6 Tel. 72 07 54 ULLDECONA

SECCIÓ DE TEATRE

ACTIVITATS

"UN TRAMVIA ANOMENAT DESIG"

a l'Aldea, 28-12-85.



EL CAFÈ DE LA MARINA

Gravada per TVE.
amb motiu del Bimilenari de
la fundació
de la ciutat de Tortosa.



Preparació de l'obra per l'estiu.

És la comèdia original de
MARTÍ CAMPRUBI i PUIGMERÓ

"PETONS A GOGÓ"



JUGOS-BOL

Avda. Salomón, 20
Tel. 720662

ULLDECONA

RESTAURANTE "BARBACOA"

- ZUMOS DE FRUTAS NATURALES
 - CLUB DE BOLOS
 - SALA DE REUNIONES
 - SALON PARA BODAS Y BANQUETES
 - RINCON DE JUEGOS
- Local con aire acondicionado



AVUI: Florència Itarte

Avui portem en aquest apartat la senyora Florència Itarte Romeu, nascuda l'any de la centúria i que prompte farà 86 anys, que ens dona una visió de com es vivia la Setmana Santa.

Com vivia abans la gent la Setmana Santa i quines coses eren més típiques?

-Hi ha una gran diferència. Abans tothom ho vivia més religiosament, era una setmana de recolliment i sacrifici. Era típic anar a visitar els Monuments vestits amb la millor roba. Les dones es posaven les faldetes, el "Mantón de Manila" i al cap la mantellina de fai. Antigament algunes "s'assentaven" a terra i com les faldetes portaven una gran cerca quedaven al mig d'una gran rodona i la gent deia que semblaven l'animeta del plateret. El plateret era un plat que estava al primer banc de l'Església i al mig hi havia una figura de cintura per amunt que representava a una ànima del purgatori voltada de flames i servia per posar les "limosnes" per a sufragis per les ànimes del purgatori. A "natros" mon pare ja ens va fer una "silleta" per "assentar-mos".

Explique'ns perquè es tapaven les imatges a l'Església per aquests dies.

-Les imatges se tapaven la setmana de Passió, que és la setmana abans de Setmana Santa, fins al dia de Glòria i era perquè la gent se centrés més en lo que se commemorava aquells dies, es a dir en la Passió del Nostre Senyor.

Com vivia vostè el Divendres Sant?

-Amb molt de recolliment assistint a les funcions religioses i quan ja per l'edat no vaig poder anar al Calvari, anava a fer visites als Monuments mentres durava aquesta processó, com moltíssimes altres persones.

Què se solia menjar per Setmana Santa?

-Es feia dejuni el dimecres, divendres i algunes persones el dissabte fins l'hora de la Ressurrecció, el divendres es menjava cigrons en salsa, ous durs i mandonguilles d'abadejo.

Com era la Processó del Calvari?

-La processó era com ara però ademés sortien: los armats, una escena vivent de Jesús amb els seus apòstols, "Natzarenos" amb la creu al coll, "La Soteta" que és Jesús amb la creu i un saió azotant-lo, i un munt



de xiquets i xiquetes vestits amb símbols de verges, sants, àngels i personatges bíblics, per exemple sortia: la Samaritana, la Reina Esther, la "hermosa Judit", Santa Elena portant la creu i els tres claus de Jesús... Jo sempre sortia vestida de l'arcàngel Sant Gabriel.

A l'arribar al Calvari se començava a fer les Creus. Ja dalt de tot i acabades les Creus després d'un sarmonet del Senyor Rector, se baixava seguint els Dolors de la Mare de Déu.

Era curiós de que la persona que feia de Nostre Senyor, la que anava amb els apòstols, ja no tornava seguint la processó pel carrer El Mar, sinó que trencava per Sant Pasqual o un altre carrer i se n'anava a casa seua. No podia tornar com els demés ja que al tornar la processó, simbolitzava que a Jesús l'havien crucificat.

Parle'ns de la Processó del Divendres Sant per la nit.

-Aquesta processó, la del "Entierro", sortien los armats i les mateixes imatges i figures que a la del Calvari, llevat dels apòstols.

Ademés sortien los misteris com: L'Ora-ció a l'Hort amb l'angelet al costat d'un xiprés, l'Ecce Homo amb Pilatos, la Flagel·lació, la Coronació d'espines, Jesús amb la Creu al coll, la Crucifixió; totes les imatges anaven vestides de roba i el Misteri anava voltat d'una tela que tapava els homes que anaven baix i el portaven. També sortia, com ara, el Sepulcre.

Anava també una noia vestida de la Mare de Déu dels Dolors i set noies que representaven els Set Dolors de la Mare de Déu. Els Set Dolors portaven la cara tapada amb un vel. Els nois se'ls atansaven amb les atxes per veure qui eren, això solia moure molt de garullo i el Senyor Rector els deia que ja ho sabrien quan arribarien a la porta de l'Església i elles se descobriren, però ells no en solien fer cas.

També anaven les Tres Maries, la Verònica, i personatges amb símbols de la Passió: el gall, la corona d'espines, els claus, l'espasa de Sant Pere, etc.

A l'arribar "la Soteta" davant del Sagrat feia una caiguda i a tothom li pegava en riure i s'atansaven per saber qui era ja que portava la cara tapada, complint, una promesa.

Què és una promesa i quina era la forma exterior de complir-les?

-Una promesa és el compromís amb Déu, la Mare de Déu, etc. que es posa una persona a ella mateixa, a complir si li és concedit un favor o gràcia determinats.

La forma exterior de complir les promeses era vestint-se de "Natzarenos" -que arrastraven una cadena gruixuda enganxada a una corda que duien lligada a la cintura-de vestes, també vestits de negre amb un vel al cap i penjant dels muscles, descalços i amb dos ciris o atxes a les mans. Alguns portaven cadenes arrastrant. Tots aquests anaven pel mig de la processó, però molta altra gent que anava a les files solien anar descalços.

Què és una vesta?

-És una persona, un penitent, que per anar a la processó es vesteix amb una túnica i porta al cap una caputxa amb punta, recoberta d'una tela que li tapa cap i cara. També es pot dur capa. Moltes vestes sortien per complir una promesa que havien fet.

Parle'ns del Dissabte de Glòria i de la Processó del "Encuentro"

El dia de Glòria s'antisipava en unes hores al d'ara i se celebrava dins del dissabte. Com ara es fa, també es tocaven les campanes però a més a més los xiquets anaven amb carraus, maces i martells per fer molt de "ruido" simbolitzant tot allò tan gran que va passar al moment de la Ressurrecció de Nostre Senyor. Les veïnes sortien al carrer i pegaven cops amb cordes i s'acassaven i xillaven.

La processó del "Encuentro" era com ara amb l'única diferència de que anava l'arcàngel Sant Gabriel amb un ram de lliris davant del Sacrament i baixava pel carrer Sants

"Màrtils" i en arribar a la Plaça s'aturaven; l'àngel anava "en busca" de la Mare de Déu (la imatge de la Puríssima) que sortia del carrer de "Pes" i la portava davant del Sacrament mentre la banda de música tocava i es cantava el Regina Caeli Laetare Aleluia!. A l'entrar a l'Església es tocava la marxa reial. Tot això encara se segueix fent.

On se solia anar el Diumenge i Dilluns de Pasqua?

-El diumenge de Pasqua s'anava a les eres, a "Noguera" i a la "Pedra Rellissenta". El dilluns s'anava a l'Ermita. Per cert que hi havia tanta gent i tant de garito, borratxeres, etc. que algunes colles com la meua vam deixar d'anar aquell dia i anavem el diumenge.

A què era degut que el Diumenge i Dilluns de Pasqua s'ajuntessin nois i noies?

-Sempre "ha segut" així. Era un dia d'alegria per tothom.

Sabria el significat de la paraula "mona" i de trencar l'ou?

-Sempre s'ha dit "mona". L'altre dia a la tele parlaven sobre les mones i en van sortir de moltes formes.

Lo trencar l'ou era una broma que es feia i es fa, dient:

Aquí em pica
aquí em cou
lo dia de Pasqua
te/me trenco l'ou

mentre vas senyalant com si et senyessis i al dir trenco l'ou se trenca al front. Sol trencar-se una miqueta abans de començar la cançoneta per no fer tan de mal.

Quines pastes eren més típiques a més de les mones?

-Les autèntiques mones és un rotllo de pasta sense confitura i adornades en un, dos o més ous i confitets de mona.

Los reganyats i primets es feien de pasta de mona, la que es diu de 24 hores perquè abans d'haver "llevadura" costava 24 hores estovar-se. Les farinoses són semblants als reganyats però plenes de confitura de cabell d'àngel. Los reganyats també es feien de pasta de saliantra.

Quins jocs eren més habituals en els dies de Pasqua?

-Principalment se jugava a saltar a cordes, a "xolit". En "natros" també venia mon germà que tocava l'acordiò i cantavem i ballavem.

Per acabar li volem donar les gràcies per aquesta estona que hem estat xerrant.

MIQUÉL QUEROL, PREMIO NACIONAL DE MUSICA

El musicólogo Miquel Querol Gavaldá, ha sido galardonado con el Premio Nacional de Música que concede el Ministerio de Cultura. Esta distinción que le llega a los 74 años se debe al reconocimiento de sus trabajos en pro de la cultura musical española. Miquel Querol, nacido en nuestra villa el día 22 de abril de 1912, estuvo desde el año 1926 al 1936 en el monasterio benedictino de Montserrat estudiando música, filosofía, humanidades y teología. Su obra más conocida como compositor es el Canto Espiritual con letra de Maragall. Tiene también una misa dedicada a la "Mare de Déu de la Pietat", patrona de Uldecona, que la escribió a les Cases d'Alcanar en 1939, así como un Salmo para orquesta y coro de veinticinco minutos de duración. Entre sus trabajos todavía inéditos figura una Sinfonía con viola y piano además de unas 200 obras de composición original.

Sin embargo, Miquel Querol ha sido más conocido como musicólogo, o sea, investigador de la música antigua. En la colección de "Monumentos de la Música Española" del Instituto Español de Musicología del que fue secretario en 1946 y director en 1970, tiene publicados 13 volúmenes; además de 3 volúmenes en la serie de Monumentos de la Música Portuguesa". Su obra es inmensa con 22 libros de música, 2 monografías una de Cervantes y la otra de Calderón, aparte su tesis doctoral de Filosofía.

En cuanto a la investigación musical llama de manera especial la atención su trabajo literario musical relativo a los cancioneros. El musicólogo de Uldecona publicó la música en las obras de Cervantes, la misma que éste escritor escuchaba en su tiempo. Publicó también el cancionero de Góngora con 40 poesías musicadas a su época y precedidas de una biografía musical. Otra de sus publicaciones es un gran volumen sobre el teatro musical de Calderón de la Barca.

Para este próximo mes saldrá el primer volumen del Cancionero Musical de Lope de Vega que constará de un total de tres, obra que Miquel Querol ha contado con la ayuda de la Fundación March, para llevarla a cabo. Cuenta con diversos títulos académicos. Licenciado en 1945 por la Universidad de Barcelona y en 1948 fue nombrado Doctor en Filosofía por la Universidad de Madrid. Entre sus muchos nombramientos cabe destacar el de Secretario en 1946 del Instituto Nacional de Musicología del Consejo Superior de Investigaciones Científicas llegando a ser en 1970 el Director del mismo; entre 1958-1961 fue Miembro del Presidium de la Sociedad Internacional de Musicología y en 1974 presidente de la Sociedad Catalana de Musicología. Dispone de varias distinciones entre ellas Miembro de la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando en Madrid, de la Sociedad Folklórica de México, y colaborador en la Universidad Medal for Musicology de Londres, y en la Public Library de New-York consiguiendo el premio Reynaldo Hahn (Orfeo de oro a la mejor colección) al disco de Polifonía Vocal Española del Siglo XVI, con obras transcritas por el propio Querol e interpretadas por el "Quartet



Polifònic" de Barcelona. Ha participado en varios congresos internacionales.

Miquel Querol recibió la noticia de que le había sido concedido el Premio Nacional de Música, al igual que al compositor Rodolfo Halffter, el pasado día 10 de abril a través de sendos telegramas del Director del Instituto Nacional de Artes Escénicas y Música del Ministerio de Cultura y del propio Ministerio. Horas más tarde nos manifestaría "ha sido una total sorpresa porque no pensaba en el premio, ni sabía nada de ello". Al conocerse la noticia, infinidad de llamadas han colapsado su residencia de Barcelona donde Miquel Querol pasa parte de su vida desde que dejó Uldecona a los 14 años, "- tras estar diez años en Montserrat estudiando volví a Uldecona al estallar la guerra civil. Estuve encerrado tres meses en el barco "Río Segre" en el puerto de Tarragona. Salí de allí porque me ofrecí a dirigir gratuitamente la Banda de Música de Uldecona, l'Orfeó y la Capilla Parroquial, eran los años 1940-1943. Al final de la guerra tuve en concesión oficial un colegio propio titulado "Colegio Querol" donde enseñé todas las asignaturas de bachillerato excepto las matemáticas"-

Miquel Querol hace incapié que durante la estancia en su población compuso varias obras y escribió muchas poesías inspiradas en los campos de Uldecona, las huertas de les Cases d'Alcanar y Vinaròs, ciudad donde ha tenido una especial predilección, "-la mitad de mis años, en tiempo de vacaciones, las he pasado en Vinaròs en un chalet alquilado. Allí, un verano escribí la música de Requiem dedicada a Alfonso XIII para coro y orquesta de cuerda, que el año pasado entregué personalmente al Rey Juan Carlos. Sus actividades le obliga a estar fuera de su tierra natal, sin embargo con motivo de éste reconocimiento público que acaba

de recibir, Miquel Querol mantiene latentes sus años de infancia," "-tengo el corazón en las tierras del Montsiá, del Baix Maestrat desde la desembocadura del Ebre cuando a mis ocho años iba con carro y mula a vender turrón con una señora de Uldecona por todos los pueblos,"- ha manifestado.

Querol es uno de los hijos ilustres de Uldecona recordado con admiración debido a su época como director de la Banda de Música y l'Orfeó. Es curioso resaltar que una de sus piezas todavía es cantada en las tradicionales representaciones de La Pasión de Uldecona. Se trata de un "Miserere" que ilustra musicalmente el pasaje del Devallament de la Creu. En ésta obra cantada a cuatro voces, Querol utilizó como tema la melodía con que se cantaban las Lamentaciones de Jeremías en España durante los Siglos XV y XVI. Este impresionante "Miserere" encarna el sentimiento de compunción del pueblo cristiano ante el drama que se desarrolla en escena. La pieza fue creada por él para la Pasión de Barcelona. Miquel Querol relata este hecho y nos comenta

la anécdota de una señora extranjera que un día de representación, después de escuchar el "Miserere" quiso conocerlo y le saludó efusivamente con las lágrimas en los ojos diciéndole "-la persona que haya escrito un "Miserere" como éste, había de estar por fuerza en contacto con Dios"-.

Cuando se estrenó en Uldecona por vez primera el libreto de La Pasión, original de Josep M^a Junyent, Querol escribió varios números musicales para La Pasión de su localidad, con la intención de que en dos o tres años se pudiera aprender su música y fuera según sus propias palabras, "-la Pasión musical más importante de catalunya"- . Entonces no tenían un director lo suficientemente apto para enseñar lo que yo escribí, incluso se habló de hacer venir al Canónigo Mossén García Julve de Tortosa, pero la cosa se paralizó. Para mí sería la gran ilusión de que en La Pasión de Uldecona se cantasen varios números de mi Música"- agregó.

JAUME COLL

SABIES QUE...?

El Cavaller

Com el seu nom pressuposa era el cavaller un combatent a cavall i la seva figura arribà a assolir un paper important dintre de la civilització feudal. Era el seu poder econòmic el suficient per a gaudir de la propietat d'un cavall i d'un ajudant que podia anar bé a peu o bé amb mula. Ademés completaven les pertinences una armadura i el joc d'armes, tot això tenia un preu aproximat d'una granja amb el bestiar inclòs.

El cavaller era un deportista nat, sempre a punt per al servei i practicant a tothora l'art de l'esgrima. La guerra era el seu ofici i dormir a son lleugera era una de les seves obligacions. No tothom podia ser cavaller, o s'havia de pertànyer a la noblesa o ser un home lliure que tingués almenys una renda de quinze a vint cases de camp. Les seves obligacions no estaven formulades però es podien resumir en una sèrie de manaments que obligaven a respectar l'església, els febles, els senyors; en resum, un home de moralitat irreprotxable.

La seva educació era més bé corporal, pujar a cavall i manejar les armes, res de fer treballar l'intel·lecte. Se solia fer a casa del senyor de superior categoria i allí feia el treball de patge i escuder; acompanyava al senyor a les guerres i les caceres i així s'anava educant i enfortint. Quan ja s'havia arribat a una maduresa, cosa que solia succeir dels quinze als vint-i-un anys, se celebrava la cerimònia per tal d'armarlo cavaller, cosa

que s'acostumava fer després d'una batalla victoriosa. En un principi era una cosa senzilla, el senyor li donava la seva espasa i un cop fort amb la mà a l'esquena mentre li deia unes curtes paraules del ritus. El nou cavaller jurava fidelitat i l'emprenia a cops de llança, espasa i maça contra un ninot que es posava en un arbre.

Més tard la cerimònia adquirí fastuositat i ja es buscava un marc més adequat com podia ser un castell o un monestir. El dia abans, a la tarda, l'aspirant feia portar a l'altar les seves armes que restaven allí tota la nit. Ell tenia l'obligació de vetllar-les i per a tal cosa es banyava amb molta cura i es vestia amb camisa blanca i una túnica escarlata. A l'alba es feia una missa solemne i després un bon àpat per als convidats; després apareixia l'aspirant ja vestit amb les armes i el padrí li posava uns esperons d'or. Els parents li entregaven l'elm i la cota de malla; un cavaller li donava l'espasa de dos talls, un per atacar el ric que oprimeix el pobre i l'altre per atacar el fort que abusés del feble. Després ja venia el cop d'espasa del padrí, els jocs, el torneig...

La missió de tot aquest enrenou era convertir l'home dur i salvatge en un home més refinat i just, la qual cosa, de vegades es conseguia i de vegades no. Una altra innovació va ser la gentilesa devers les dones que havia d'esdevenir quasi bé una adoració platònica quan abans el tracte que se'ls oferia era més bé canallesc i del tot irreverent.

A canvi dels seus serveis a la comunitat eren exempts a l'hora de pagar tota mena d'impostos, tasca que quedava encomanada com era natural als més pobres.